Entstehungsort unbestimmt, um 1465/1475

Quelle: https://manuscripta.at/?ID=35059
Copyright: Brixen/Bressanone, Priesterseminar/Seminario Maggiore

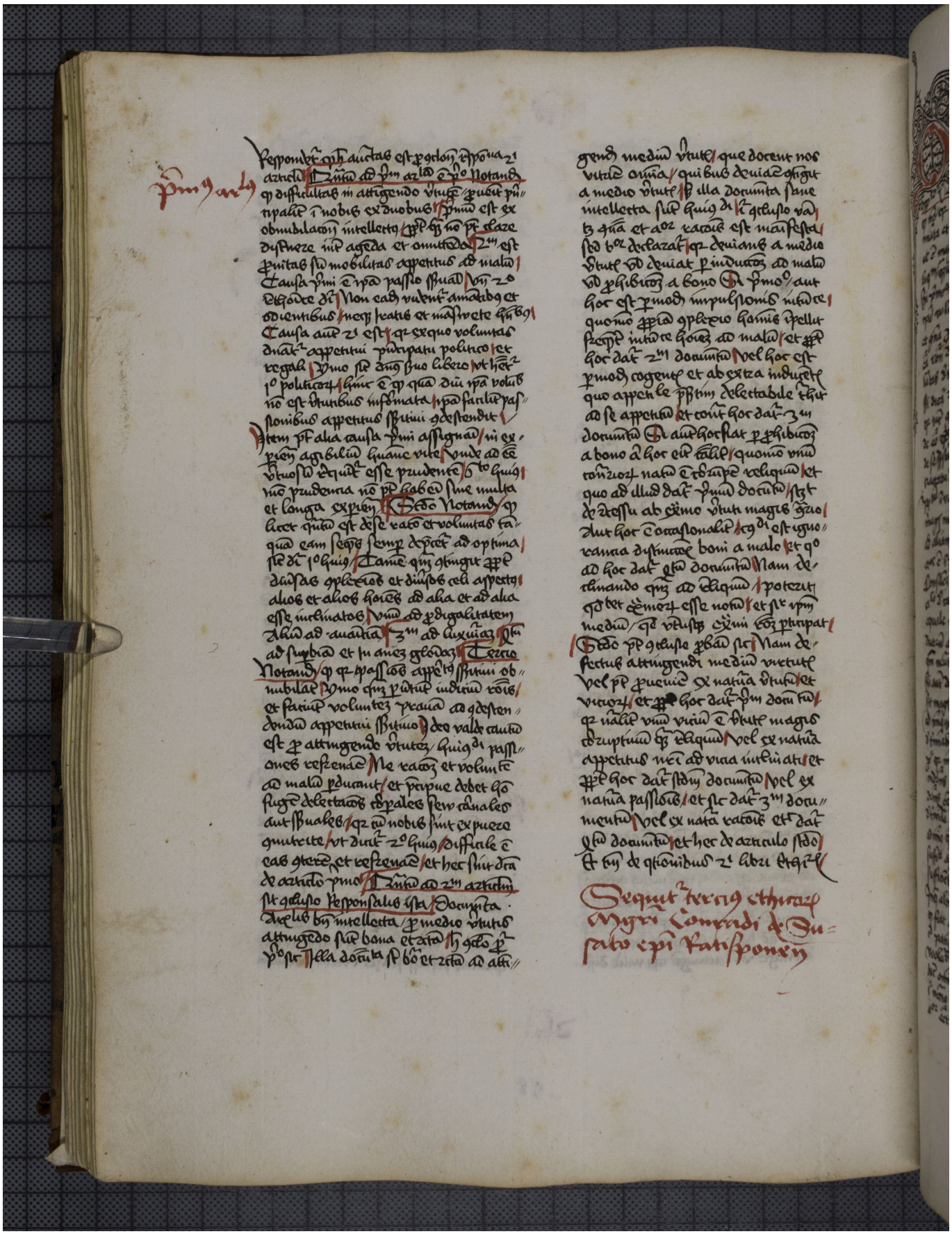

Primus articulus

Responderet quod auctas est propter opposita 2i articuli. Ad primum ad 1m et 2do Notandum quod difficultas in attingendo virtutem pubet primo principaliter nobis ex duobus. Primum est ex obnubilatione intellectus, propter quod non potest clare dijudicare inter agenda et omittenda. 2m est pronitas seu mobilitas appetitus ad malum. Causa primi est ipsa passio suadet, vii 2o Ethicorum dicit: Non enim possunt amantes et odientibus necessitatis et magnitudine et huiusmodi. Causa autem 2i est quia exequi voluntas dictat appetitui principatum politico et regali. Primo sicut dominus suo libero, vt habet 1o politicorum. Hinc est quod dum ipsa voluntas non est virtutibus informata, ipsa faciliter passionibus appetitus sibimet obtendit.

Item potest alia causa primi assignari, in experientia agibilium huiusmodi vitae, unde ad ea virtuosum et quidem esse prudentem, 6to Ethicorum, quia non prudentia non potest habere sine multa et longa experientia. Secundo Notandum quod licet quidem est desiderata et voluntas tamen quod eam semper semper desiderat ad optima, sicut dicit 1o Ethicorum. Tamen quia contingit appetitus diversas opinationes et diversos cellos appetitus alios et alios hortes ad alia et ad alia esse inclinatos, vnum ad pecunialitatem alium ad amicitia, 3m ad luxuriam, sicut ad superbia et in aliis generibus. Tertio Notandum quod quia passiones appetitus sensitivi obnubilat, primo quia pudrium indirium rationis et sensitivum voluntatem peccant ad desiderandum appetitui sensitivo, ideo valde cautum est in attingendo virtutem, quia dicit passiones restenade. Ne rationem et voluntatem ad malum producant, et propinque debet homo fugere delectationes corporales seu carnales aut spirituales, quia non nobis sunt ex puro quantitate, vt dicit 2o Ethicorum, difficile enim eas gerere et restenade, et hec sunt dicta de articulo primo. Ad secundum articulum sic quoque Responsalis ista. Dominica. Ancilla bis intellecta, in medio virtutis attingendo suis bona et data, hi geres in 1o sic. Illa dominata sit bonum et 2ctum ad attingendum medium virtutis, que docent nos virtuti animam, quibus deviat omnis a medio virtutis, in illa dominata sunt intellecta sunt quia dicit in quinto quia et aliorum carentis est manifesta, sed bonum declarat, quia deviant a medio virtutis ad deviat induntur ad malum ad prohibitum a bono. Ad primum autem hoc est primum impulsionibus intendere quomodo appetitus gratione hominis impellit semper intendere horiz ad malum et appetitus hoc dat 2m dominum. Vel hoc est primum cogentur et ab extra induceret quod appetibile pastum delectabile trahit ad se appetitum et contra hoc dat 3m dominum. Ad aut hoc stat in prohibitum a bono a hoc enim tollit, quomodo vnum rationem natum et corrupte reliquum et quo ad illud dat primum dominum, sicut de dessu ab extremo virtutis magis gravi. Aut hoc et occasionalit, cum dicit est inquiranda distinctione boni a malo, et quo ad hoc dat ipsum dominum. Nam determinando quia ad aliquid potentiam quod ter extremum esse notum, et sic vnum medium, quia vitiosum extremum corrumpat. Secundo propter quod sic. Nam defectus attingendi medium virtutis vel propter pueritiam ex natura virtutis et vitiorum, et propter hoc dat primum dominum, quia natum vnum vitium et virtute magis corruptum tunc aliquid, vel ex natura appetitus nec ad vitia inclinati, et propter hoc dat secundum dominum, vel ex natura passionis, et sic dat 3m dominum. Vel ex nata carentis et dat ipsum dominum, et hec de articulo secundo. Et tu de quinquidum 2i libri Ethicorum.

Sequitur tertius ethicorum Magri Conradi de Susato epi Ratisponen